Helsinki 11.5.2016

Eduskunnan puolustusvaliokunnalle

HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE laeiksi Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain ja puolustusvoimista annetun lain 38 ja 38 a §:n muuttamisesta (HE 73/2016 vp)

Pääesikunta on ollut mukana hallituksen esityksen HE 73/2016 vp valmistelussa. Osan muutoksista osalta kysymys on puolustusvoimien aloitteesta käynnistetystä valmistelusta. Hallituksen esityksellä toteutettavaa muutosta pidetään kannatettavana ja sen voidaan arvioida parantavan mahdollisuuksia upseerikoulutuksen kehittämiseen.

Maanpuolustuskorkeakoulun lakisääteisen tehtävän ja roolin säätäminen sotatieteellisiin korkeakoulututkintoihin sisältyvän opetuksen ja sotilasammatillisten opintojen yhteen sovittajana vastaa jo puolustusvoimauudistuksen yhteydessä suunniteltua. Muutos koetaan hyvänä ja nykytilaa selkeyttävänä.

Sotatieteellisten ja sotilasammatillisten opintojen pysyminen eriytettynä koetaan haasteellisena. Pääesikunnan ja Maanpuolustuskorkeakoulun alkuperäisenä ehdotuksena oli kehittää sotatieteen kandidaatin tutkintoa 210 op:n laajuiseksi tutkinnoksi, johon olisivat sisältyneet nykyiset tieteelliset ja ammatilliset opinnot. Hallituksen esityksessä sivulla 8 on käsitelty syitä, joiden vuoksi tämä ehdotus jätettiin pois hallituksen esityksestä.

Tiedepoliittista ohjausta koskeva sääntely ei sisältynyt puolustusvoimien aloitteeseen Maanpuolustuskorkeakoulua koskevan lainsäädännön kehittämisestä. Pääesikunnan näkökulmasta on tärkeää, että tiedepoliittisten tavoitteiden asettamisessa tehdään esityksessä mainitusti tiivistä yhteistyötä puolustusministeriön ja puolustusvoimien välillä. Kokonaisuuden toimivuuden kannalta korostetaan, että ohjausta on hallituksen esityksen mukaan suunniteltu toteutettavan jo olemassa olevia ohjausmekanismeja hyödyntäen, ja ohjausta koskevia nykysäännöksiä noudattaen. Tulisikin korostaa, että ohjaus annetaan Maanpuolustuskorkeakoululle osana normaalia hallinnonalan tulosohjausta ja pääesikunnan antamina tehtävinä, tavoitteina ja resursseina.

Esitys muodostaa puolustusvoimien kannalta toimivan kokonaisuuden. Esityksen mukaisten muutosten toivotaan tulevan voimaan mahdollisimman pian.

Maanpuolustuskorkeakoulusta annetun lain hallituksen esityksen HE 62/2008 vp eduskuntakäsittelyn yhteydessä puolustusvaliokunta totesi mietinnössään

(PuVM 5/2008 vp) pitävänsä tärkeänä, että puolustusministeriö, pääesikunta ja Maanpuolustuskorkeakoulu jatkavat yhdessä rahastotalouskysymyksen selvittämistä tarkoituksena mahdollistaa yhteiskunnassa valtiontalouden ulkopuolella saatavissa olevien resurssien käyttö erityisesti maanpuolustusta tukevaan tutkimukseen. Asian laajempaan selvitykseen tämän hallituksen esityksen valmistelun yhteydessä ei kuitenkaan pääesikunnan käsityksen mukaan aikataulusyistä ryhdytty. Puolustusvoimissa nähdään kuitenkin edelleen tärkeänä, että valiokunnan mietinnössä mainittu selvitystyö käynnistettäisiin. Maanpuolustuskorkeakoululla olisi mahdollisuus kerätä puolustusbudjetin ulkopuolista tutkimusrahoitusta sekä veloittaa ulkopuolisilta opiskelijoilta heidän suorittamistaan opinnoista kohtuullinen korvaus (esim. omakustanne).

Tuija Sundberg
Puolustusvoimien asessori
Varatuomari, OTL